

Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

14 juni 2004 / rapportnummer 1430-039

commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW2004.11586

uw brief
22 maart 2004

ons kenmerk
1430-040/Br/fw

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Verbetering waterkering Waalkade Nij-
megen

doorkiesnummer
(030) 234 76 21

Utrecht,
14 juni 2004

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. L. van Rijn-Vellekoop
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

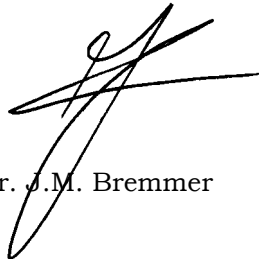
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de verbetering waterkering Waalkade Nijmegen,

uitgebracht aan de Gedeputeerde Staten van Gelderland door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen,

de secretaris

ir. J.M. Bremmer

de voorzitter

drs. L. van Rijn-Vellekoop

Utrecht, 14 juni 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel	2
3.2 Beleidskader	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Visie en alternatieven	3
4.1.1 Nulalternatief.....	4
4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief	4
4.3 Voorkeursalternatief.....	4
4.4 Referentie	4
5. MILIEUASPECTEN EN VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	5
6. VORM EN PRESENTATIE, SAMENVATTING VAN HET MER.....	5
7. LEEMTEN IN MILIEU-INFORMATIE EN EVALUATIEPROGRAMMA.....	6

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 maart 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 63 d.d. 31 maart 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het Waterschap Rivierenland heeft het voornemen om de waterkering langs de Waalkade in Nijmegen te verbeteren. Het dijkvak waarop de verbetering betrekking heeft biedt bescherming aan de benedenstad van Nijmegen, is circa 1,6 km lang en ligt tussen de verkeersbrug in de A325 en de spoorbrug over de Waal. De provincie Gelderland moet als bevoegd gezag een goedkeuringsbesluit nemen over het Ontwerpplan voor de verbetering van de waterkering. Het project is milieueffectrapportage (m.e.r.) beoordelingsplichtig. Bevoegd gezag en initiatiefnemer hebben er echter voor gekozen direct een milieueffectrapport (MER) op te stellen.

Bij brief van 22 maart 2004 is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 63 van 31 maart 2004². Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ – verder aangeduid als ‘de Commissie’. Het bedoelt aan te geven welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. Via de provincie Gelderland heeft de Commissie kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴.

De startnotitie geeft duidelijk aan wat in het MER aan de orde zal komen. De figuren en kaarten bieden helder inzicht in de voorgenomen activiteit en de mogelijke alternatieven. De Commissie richt zich in dit advies op die onderwerpen die aanvulling behoeven of een andere aanpak dan in de startnotitie beschreven. **Voor alle niet genoemde onderwerpen kan de in de startnotitie voorgestelde aanpak richtlijn voor het MER zijn.**

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER zeker onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als het volgende ontbreekt:

- gelijkwaardige beoordeling van de alternatieven voor de toetspeilen behorend bij een afvoer van respectievelijk 15.000 m³/s en 16.000 m³/s;
- een omschrijving van de relatie met het project Dijkteruglegging bij Lent. Indien niet tijdig bekend is of dit project doorgang zal vinden en/of onvoldoende inzicht bestaat in de effecten van dit project dient met scenario's gewerkt te worden;
- operationalisering van de criteria voor ruimtelijk beeld, cultuurhistorie, stedenbouw, archeologie en woon- en werkmilieu;
- een goede en inzichtelijke samenvatting.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Hoofdstuk 2 van de startnotitie geeft reeds een duidelijk beeld. Ga in aanvulling hierop nog nader in op de volgende onderwerpen.

Toetspeilen

Op grond van de Hydraulische Randvoorwaarden (HR) 1996 is een beschermingsniveau van 15.000 m³/s te Lobith noodzakelijk. Hieraan voldoet de Waalkade op dit moment niet, waardoor aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Inmiddels zijn de Hydraulische Randvoorwaarden 2001 opgesteld, waaruit blijkt dat op een maatgevende rivierafvoer van 16.000 m³/s moet worden gerekend. Hierdoor zou de Waalkade zonder nieuwe ingrepen in de rivier een hogere waterstand moeten keren dan volgens de HR1996.

Sinds het van kracht worden van de beleidslijn Ruimte voor de Rivier van april 1996 is het beleid erop gericht het effect van een toename in maatgevende afvoer op te vangen door rivierverruimende maatregelen, zodanig dat bij de nieuwe maatgevende afvoer (HR2001, 16.000 m³/s) de toetspeilen van de HR1996 niet worden overschreden.

Voor de Waalkade houdt dit in dat het in principe voldoende is de waterstanden volgens HR1996 te kunnen keren, mits er daadwerkelijk (en in voldoende mate) rivierverruimende maatregelen worden uitgevoerd. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze rivierwerken zullen worden uitgevoerd, maar er is, voor zover bekend, nog geen goedkeuring verleend aan rivierverruimende maatregelen die de waterstanden langs de Waalkade in voldoende mate verlagen. In het geval dat geen of onvoldoende rivierverruiming wordt gerealiseerd, is het alsnog nodig de hogere waterstand geheel of deels te keren.

Het is daarom van belang dat in het MER alle alternatieven getoetst worden aan zowel het toetspeil behorend bij een afvoer van 15.000 m³/s als het toetspeil behorend bij 16.000 m³/s. Geef expliciet aan welke maatregelen er getroffen worden indien op bepaalde punten niet voldaan wordt aan de nieuwe toetspeilen.

Rivierverruimende maatregelen / Dijkteruglegging Lent

Ga in het MER in op de voorziene rivierverruimende maatregelen. Beschrijf met name de relatie tussen de verbetering van de Waalkade en het project Dijkteruglegging bij Lent. Ga in op de fasering in de tijd, zowel wat betreft de afstemming tussen de besluitvormingstrajecten als de afstemming in de uitvoering.

Indien over het al dan niet doorgang vinden van rivierverruimende maatregelen of de exacte effecten daarvan geen uitspraak gedaan kan worden, dient bij het uitwerken en beoordelen van de alternatieven met scenario's gewerkt te worden.

3.2 Beleidskader

Geef in het MER kort aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten gelden bij dit voornemen en uit welke beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten deze voortkomen.

Hoewel in de startnotitie geen aparte paragraaf is gewijd aan het beleidskader, komen door de tekst heen de meeste relevante wetten en regels wel aan de orde. In de startnotitie mist echter een verwijzing naar de Monumentenwet. Zo is uit de startnotitie niet op te maken of het plangebied binnen of buiten het beschermd stadsgezicht^{5,6} gelegen is. Is het vigerend bestemmingsplan een plan voor een beschermd stadsgezicht als bedoeld in artikel 36 van de Monumentenwet? Zo ja, welke waarden worden er beschermd en op welke wijze? Wat betekent dit voor de voorgenomen activiteit? Welke overige consequenties hangen samen met het vigerende bestemmingsplan (bijvoorbeeld ten aanzien van bouwvoorschriften, aanlegvergunningen etc.)?

Krachtens de bepalingen van de Monumentenwet⁷ is de initiatiefnemer verplicht eventueel aangetroffen archeologische waarden te melden en veilig te stellen. Bij de beoogde herziening (Maltawetgeving) worden deze bepalingen uitgebreid en wordt onderzoek vooraf verplicht gesteld. In de provinciale nota "Vanuit een inzichtelijk verleden" wordt het archeologisch beleid van de provincie Gelderland aangegeven. Eén van de uitgangspunten is dat de archeologie volwaardig in de planvorming betrokken moet worden. Feitelijk wordt hiermee vooruit gelopen op de Maltawetgeving.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Visie en alternatieven

In hoofdstuk 4 van de startnotitie worden de relevante alternatieven en varianten genoemd. De alternatieven spruiten logisch voort uit de visie. Aansluitend op de visie dient echter extra aandacht geschonken te worden aan de onderlinge samenhang van de keuzes per deelvak en de eenheid van de gehele waterkering. De huidige waterkering is duidelijk als één geheel ontworpen, waardoor er sprake is van een visuele eenheid. Voor de toekomstige kering zijn in de startnotitie per deelvak verschillende alternatieven aangegeven, die min of meer los van elkaar gekozen kunnen worden. Er wordt niet aangegeven hoe de onderlinge samenhang bewaakt wordt en of de keuzes per deelvak op elkaar afgestemd worden. Het gevaar bestaat daardoor dat de eenheid in de toekomst verloren gaat. In het MER dienen de gevolgen daarvan in verband met stadsbeeld en cultuurhistorie aan de orde te komen.

---

⁵ Hoofdstuk IV, art. 35-37 van de Monumentenwet 1988, over Beschermd stads- en dorpsgezichten. Consequentie van de aanwijzing is, dat de gemeente verplicht is een bestemmingsplan vast te stellen waarin de in het aanwijzingsbesluit gesignaleerde waarden worden beschermd.

⁶ Volgens inspraak nr. 9 van de Gemeente Nijmegen is de Waalkade inderdaad aangewezen als beschermd stadsgezicht.

⁷ Hoofdstuk V, art. 39-49 van de Monumentenwet 1988, over opgravingen en vondsten.

4.1.1 Nulplusalternatief

Het gebruikmaken van de van nature aanwezige stuwwal als waterkering is, in ieder geval vanuit het oogpunt van de Wet op de Waterkering, een denkbaar (nul)alternatief. Met name voor het oostelijk deel van de Waalkade, tot de coupure Groottestraat, is dit voorstelbaar. Een nulplusalternatief zou dan tot de Groottestraat kunnen bestaan uit de bestaande kering met daarachter de stuwwal, waarna een aansluiting gemaakt moet worden op de nieuwe kering.

Ga in op de argumenten waarom dit niet als nulplusalternatief is gekozen. Beschrijf in ieder geval het beschermingsniveau van deze situatie en het risico (overstroming eens per ... jaar), het aantal getroffen en de verwachte effecten op cultuurhistorische waarden en woon- en werkomgeving bij overstroming. Beschrijf waarom deze risico's en effecten onaanvaardbaar worden geacht.

4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

Uit de startnotitie blijkt dat de belangrijkste effecten zich zullen manifesteren op de terreinen:

- Ruimtelijk beeld en stedenbouw;
- Cultuurhistorie en archeologie;
- Woon- en werkmilieu.

Ontwikkeling het mma door optimalisering vanuit deze perspectieven. Deze aspecten bieden meer aanknopingspunten dan de LNCS waarden, zoals voorgesteld in §5.4 van de startnotitie, aangezien landschap en natuur geen relevante aspecten zijn.

Het aspect van de logische overgangen tussen de deelgebieden dient zeker onderdeel van het mma te zijn, maar is tevens van belang voor het voorkeursalternatief.

4.3 Voorkeursalternatief

Gelet op de rol van het MER als communicatiedocument is het raadzaam om de brede onderbouwing van het voorkeursalternatief, zoals aangekondigd in §5.4 van de startnotitie, in het MER te laten plaatsvinden.

4.4 Referentie

Beschrijf de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen als referentie voor de effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Maak in het MER duidelijk of de plannen voor de dijkteruglegging bij Lent en eventuele andere rivierverruimende maatregelen stroomafwaarts van de Waalkade worden beschouwd als autonome ontwikkelingen. Werk eventueel met scenario's.

5. MILIEUASPECTEN EN VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

In §5.3 van de startnotitie wordt de nadruk gelegd op:

- Ruimtelijk beeld en stedenbouw;
- Cultuurhistorie en archeologie;
- Woon- en werkomgeving.

De Commissie onderschrijft dat dit de belangrijkste aspecten zijn.

Voor de onderlinge afweging van de alternatieven is het nodig om deze aspecten te operationaliseren door middel van (meetbare) criteria. Geef aan welke criteria kwantitatief en welke kwalitatief uitgewerkt worden. Ontwikkel dit beoordelingskader in het MER.

Gezien de verschillende belangen van bewoners en bedrijven (met name horeca) kan het raadzaam zijn de gevolgen voor het woonmilieu en het werkmilieu te scheiden.

In §5.3 van de startnotitie wordt, zonder nadere onderbouwing, gemeld dat volgens de stadsarcheoloog een lage archeologische verwachtingswaarde bestaat. Dit wordt niet nader onderbouwd. Vervolgens wordt aangegeven dat er pas archeologisch onderzoek zal plaatsvinden indien voor een diep gefundeerde ingreep gekozen wordt.

Op deze manier kan het al dan niet aanwezig zijn van archeologische restanten geen rol spelen bij de beoordeling van de alternatieven⁸. Geef daarom in het MER bij elk van de alternatieven inzicht in de te verwachten effecten op de archeologische waarden, of onderbouw dat er werkelijk geen, of te verwaarlozen, effecten op het bodemarchief verwacht worden.

Ga in het MER in op de veiligheidssituatie bij hoogwater, met name de toegankelijkheid voor hulp- en ordediensten, in relatie tot de waterkering.

6. VORM EN PRESENTATIE, SAMENVATTING VAN HET MER

Bevoegd gezag en initiatiefnemer stellen prijs op een goede communicatie met de omgeving, teneinde draagvlak te creëren voor de uiteindelijk te kiezen variant voor de waterkering. Zo zijn er verschillende overlegmomenten en nieuwsbrieven gericht op direct betrokkenen. Ook het MER, en de weerslag daarvan in de Samenvatting, kan een belangrijke rol vervullen in het communicatieproces. Belangrijk voor een inzichtelijke MER en samenvatting is de kwaliteit van de illustraties, het kaartmateriaal en de tabellen. Het kan raadzaam zijn een aparte publiekssamenvatting op te stellen, waarin de nadruk wordt gelegd op de kansrijke alternatieven en de voor- en nadelen daarvan.

---

⁸ Dit is ook het commentaar van het ROB, zie inspraak nr. 8.

7. LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIEPROGRAMMA

Voor de onderdelen “leemten in kennis” en “evaluatieprogramma” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 maart 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten

provincie
GELDERLAND

Commissie voor de milieueffectrapportage
Postbus 22345
3500 GA UTRECHT

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

datum 22 maart 2004
nummer MW2004.11586
onderwerp Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen

	Commissie voor de milieueffectrapportage
ingekomen :	26 MAART 2004
nummer	
dossier	1430-1 ¹ /m 3
kopie naar :	HL/bib/

Het college van dijkgraaf en heemraden van het waterschap Rivierenland te Tiel heeft bij brief d.d. 19 maart 2004 (ingekomen op 22 maart 2004), bij ons ingezonden de startnotitie ten behoeve van het project "Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen".

De startnotitie dient als basis voor de door ons vast te stellen richtlijnen voor de inhoud van het te maken milieueffectrapport (MER). Dit rapport maakt deel uit van de te zijner tijd in te dienen aanvraag tot goedkeuring op grond van de Wet op de waterkering van het dijkverbeteringsplan.

Dit initiatief maken wij op woensdag 31 maart 2004 bekend in de Gelderlander, de Brug en in de Staatscourant. Acht exemplaren van de startnotitie en een afschrift van de bekendmaking zijn bijgevoegd.

Wij verzoeken u om binnen negen weken na publicatie van de bekendmaking, dus voor donderdag 3 juni 2004, aan ons college advies uit te brengen voor de richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport, onder vermelding van bovenstaand briefnummer.

Hoogachtend,
Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

E.N. Boere
dienst Milieu en Water
hoofd afdeling Water en Beheer

H 194-1

bijlagen: startnotitie en bekendmaking (acht exemplaren)
coll. -/pr
code: TWW_16267/MG

inlichtingen bij mw. M.J.M. Otten
m.otten@prv.gelderland.nl
e-mail

doorkiesnr. (026) 359 86 93

verzonden

25 MAART 2004

BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN+AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. NL001825100.B03

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 63 d.d. 31 maart 2004

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en informatie- bijeenkomst. Verbetering waterkering Waalgade Nijmegen

Gedeputeerde Staten van Gelderland maken bekend dat zij van Waterschap Rivierenland te Tiel hebben ontvangen de "Startnotitie verbetering waterkering Waalkade Nijmegen". De waterkering op de Waalkade beschermt de benedenstad van Nijmegen tegen het rivierwater van de Waal. De huidige waterkering voldoet niet aan de wettelijke norm. De waterkering op de Waalkade moet over een lengte van circa 1,6 km worden verbeterd. Het betreft het gedeelte tussen de spoorbrug en de verkeersbrug. De Startnotitie is verzonden op 19 maart 2004 en op 22 maart 2004 bij ons ingekomen. Gedeputeerde Staten van Gelderland treden op als bevoegd gezag in deze milieueffectrapportage procedure.

Te volgen procedure

De startnotitie is een eerste stap naar het milieueffectrapport (MER) en geeft in hoofdlijnen informatie over de manier waarop het waterschap Rivierenland de verbetering van de waterkering op de Waalkade in Nijmegen wil aanpakken. De startnotitie bevat een visie voor de oplossingen van de verbetering van de waterkering. In de visie wordt rekening gehouden met de aanwezige cultuur-historische en stedenbouwkundige waarden en het woon- en leefmilieu. De startnotitie bevat een korte omschrijving van de alternatieven die in het milieueffectrapport onderzocht zullen worden. Tevens is een beschrijving opgenomen van de gehele procedure die gevolgd zal worden. De startnotitie ligt voor u ter inzage. U kunt schriftelijk en mondeling reageren op de startnotitie. Uw reacties en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage zullen door ons worden gebruikt om richtlijnen op te stellen voor de inhoud van het milieueffectrapport. De richtlijnen zijn voor Waterschap Rivierenland bindend bij het opstellen van het milieueffectrapport. Het milieueffectrapport en het ontwerpplan voor de verbetering van de waterkering op de Waalkade zullen over enige tijd ook ter inzage worden gelegd. U kunt dan ook weer uw reactie geven. Waterschap Rivierenland neemt vervolgens een besluit over de verbetering van de waterkering. Gedeputeerde Staten van Gelderland dienen het verbeteringsplan goed te keuren, voordat het plan kan worden uitgevoerd. Het milieueffectrapport vormt ook de basis voor eventuele gemeentelijke besluiten tot wijziging van de bestemmingsplannen ten behoeve van de (her)inrichting van het plangebied.

Terinzagelegging

Van donderdag 1 april 2004 tot en met 28 april 2004 ligt de startnotitie voor u ter inzage in:

- de kantoren van Waterschap Rivierenland, Pr. Beatrixlaan 25 en Westluidensstraat 46 te Tiel, op werkdagen van 8.30 uur tot 12.00 uur en van 13.00 uur tot 16.00 uur;
- Gemeentelijk Informatiecentrum Open Huis Stadswinkel, Marienburg 75 te Nijmegen, op werkdagen van 9.00 uur tot 17.00 uur, op donderdag van 13.00 tot 20.00 uur en de eerste zaterdag van de maand van 10.00 uur tot 16.00 uur;
- de openbare bibliotheek Nijmegen, Marienburg 29 te Nijmegen, op werkdagen van 11.00 uur tot 18.00 uur, op donderdag van 11.00 uur tot 21.00 uur, op zaterdag van 10.00 uur tot 17.00 uur en in de maand april op zondag van 13.00 uur tot 17.00 uur;
- de bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, op werkdagen van 9.00 uur tot 16.00 uur en verder in nader overleg, telefoon (026) 359 83 24.
- het Oude Waeshuis, Papengas 8 te Nijmegen, op werkdagen van 9.00 uur tot 17.00 uur en 's avonds (behalve op vrijdag) van 18.30 uur tot 22.00 uur.

Schriftelijke opmerkingen

Gedurende de periode van terinzagelegging kan op ieder bij ons college schriftelijk zijn/haar opmerkingen indienen, die een bijdrage kunnen leveren aan de op te stellen richtlijnen voor de inhoud van het te maken milieueffectrapport (MER).

De opmerkingen dienen te worden gezonden aan:

Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem
onder vermelding van MW2004, 11586 Waalkade Nijmegen of per e-mail
mw.water@prv.gelderland.nl.

Degene, die een opmerking indient, kan daarbij verzoeken zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Informatiebijeenkomst

Ter toelichting van de startnotitie wordt een informatiebijeenkomst gehouden op maandag 19 april 2004 in het Kolpinghuis, Smediusstraat (Ruthzaal) te Nijmegen, aanvang 19.30 uur. Waterschap Rivierenland geeft een toelichting op haar visie voor de oplossingen van de verbetering van de waterkering en op de alternatieven die zij gaan onderzoeken. Aansluitend wordt dan de mogelijkheid geboden om mondelinge opmerkingen over de inhoud van de startnotitie te maken. Degene, die niet in de gelegenheid is op bovenvermeld tijdstip een mondelinge opmerking in te dienen en dit alsnog wenst te doen, kan hiertoe contact opnemen met de provincie Gelderland (zie hieronder vermeld telefoonnummer).

Nadere informatie

Voor informatie over de startnotitie of de te volgen procedure kunt u zich wenden tot:

- waterschap Rivierenland, de heer B. de Bruijn, telefoon (0344) 64 94 22;
- provincie Gelderland, de heer C. Veras, telefoon (026) 359 83 24.

Arnhem, maart 2004, nr. MW2004.11586

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J. Kamminga - Commissaris van de Koningin
H.M.D. Brouwer - secretaris

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Waterschap Rivierenland

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Gelderland

Besluit: Goedkeuringsbesluit over het Ontwerpplan voor de verbetering van de waterkering.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D12.1

Activiteit: Verbetering van de waterkering langs de Waalkade in Nijmegen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 31 maart 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 14 juni 2004

Bijzonderheden:

Het dijkvak waarop de verbetering betrekking heeft ligt tussen de verkeersbrug in de A325 en de spoorbrug over de Waal (circa 1,6 km) en biedt bescherming aan de benedenstad van Nijmegen.

De belangrijkste aspecten die in de afweging tussen de alternatieven een rol zullen spelen zijn cultuurhistorie, stedenbouw, ruimtelijk beeld en woon- en werkmilieu.

Zolang niet zeker is dat er in voldoende mate rivierverruimende maatregelen zullen worden getroffen, moeten de alternatieven getoetst worden aan de toetspeilen behorend bij een afvoer van 15.000 m³/s en van 16.000 m³/s te Lobith.

Er zijn plannen om tegenover de Waalkade, bij Lent, de dijk terug te leggen. Indien niet tijdig bekend is of dit project doorgang zal vinden en/of onvoldoende inzicht bestaat in de effecten hiervan, kan in het MER met scenario's gewerkt te worden.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.J. Cuijpers

drs. L. van Rijn-Vellekoop (voorzitter)

ir. J.H.A. Wijbenga

drs. G. de Zoeten

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.M. Bremmer

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040417	F.T. Ehren	Nijmegen	20040414
2.	20040417	Fam. Holland-Elemans	Nijmegen	20040414
3.	20040421	Bewoners Lage Markt	Nijmegen	20040414
4.	20040425	A. Klein	Nijmegen	20040414
5.	20040423	J.A.L.M. Vos	Nijmegen	20040414
6.	20040427	Wijkraad Benedenstad Marie-Jose Maas	Nijmegen	20040414
7.	20040427	Kamer van Koophandel	Arnhem	20040414
8.	20040427	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20040414
9.	20040513	Gemeente Nijmegen	Nijmegen	20040603
	20041904	verslag hoorzitting		20040414

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Verbetering waterkering Waalkade Nijmegen**

Het Waterschap Rivierenland wil de waterkering langs de Waalkade in Nijmegen verbeteren. Deze waterkering bied bescherming aan de benedenstad van Nijmegen. Het gaat om een stuk van circa 1,6 km tussen de verkeersbrug in de A325 en de spoorbrug over de Waal. De provincie Gelderland moet als bevoegd gezag een besluit nemen over het Ontwerpplan voor de verbetering van de waterkering.

ISBN 90-421-1309-x